

De natte natuurparel en hoogwateraanpak

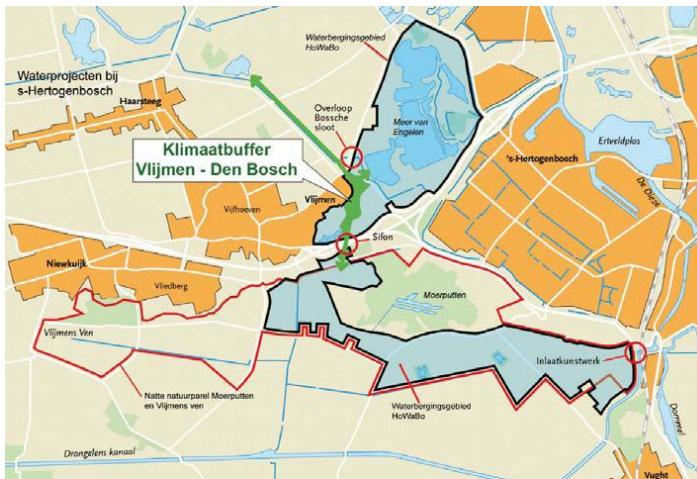
Jop van Esch

Onderzoeksvraag

Wat is het doel van de grondwerkzaamheden in het gebied rondom 's-Hertogenbosch?

Gebiedsbeschrijving

Ik heb zelf gezien dat men druk bezig is in dit gebied en vroeg me zodoende af wat er ging gebeuren. Het gebied Moerputten en Vlijmens Ven ligt ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch en is circa 700 hectare groot. Het gebied wordt tot op heden voor het grootste deel gebruikt voor de landbouw, de bovengrond is dus erg vruchtbaar. Het natuurgebied valt voor een groot deel samen met het te realiseren waterbergingsgebied HoWaBo (hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch). Dit waterbergingsgebied omvat delen van de Vughtse Gement en de omgeving van het Engelermeer. Het is nodig om water te bergen in dit gebied doordat het risico op overstromingen toeneemt. In 1995 was er al een overstroming in dit gebied waarbij delen van de A2 en het Bossche Broek onder water stonden ^[5].

Figuur 1: locatie ^[1]; rood: natte natuurparel ; Zwart: waterbergingsgebied HoWaBo.

Resultaten

Het gebied zoals in figuur 1 rood is weergegeven wordt zodanig ingericht dat zeldzaam geworden natuur zich daar kan herstellen. Dit wordt onder andere gedaan door het afgraven van de voedselrijke bovenlaag en het nemen van hydrologische maatregelen zoals het afdammen en dempen van sloten. Deze ontwikkeling maakt deel uit van het LIFE+-project 'blues in the marshes'. Met blues wordt onder andere het pimpernelblauwtje, dit is een beschermde vlindersoort komt in Nederland alleen nog voor in de Moerputten, de vlinder was in 1970 al uitgestorven en werd geïntroduceerd in de jaren 90 ^[4]. Met 'Marshes' wordt gerefereerd naar blauwe graslanden, dit zijn natte graslanden met zeldzame plantensoorten die in Nederland nog maar op een oppervlak van 100 hectare voorkomen. De blauwe graslanden hebben niet zo'n voedingsrijke bovengrond nodig zoals nu aanwezig is. Deze wordt zoals gezegd afgegraven waardoor het maaiveld lager komt te liggen. Hierdoor zal de grondwaterstand bijna tot aan het maaiveld staan.

Figuur 2 ^[2]:
pimpernelblauwtje

In het gebied zoals in figuur 1 zwart weergegeven; waterbergingsgebied HoWaBo, wordt ruimte gemaakt voor waterberging. In 1995 stonden delen van de A2 rond 's-Hertogenbosch al onder water door extreme neerslag, dit kan opnieuw gebeuren. Om zoveel

mogelijk overlast te voorkomen wordt ongeveer 750 hectare geschikt gemaakt voor waterberging. Het gebied dat wordt geprepareerd voor waterberging heeft grote overlap met de natte natuurparel in de Moerputten en Vlijmen. Om dit gebied vol te kunnen laten lopen heeft men al een inlaatwerk aangelegd zodat het debiet waarmee het gebied volstroomt gereguleerd kan worden.

Figuur 3 ^[3]: inlaatwerk voor gecontroleerde waterverplaatsing

Conclusie

De projecten houden in dat er een deel wat voorheen landbouwgrond was terug wordt gegeven aan de natuur en een deel van deze natuur zal gebruikt kunnen worden als waterberging. Beide projecten zijn op het moment in uitvoering, zo wordt er grond afgegraven. Voor de natuurparel is ondertussen 41 hectare afgegraven om zo de natuur zijn gang te laten gaan. De werkzaamheden duren tot eind 2017.

Referenties

^[1] Staatsbosbeheer, 6-12-2014, <http://ro-online.robeheer.nl>

^[2] foto: Paul Cools, Noord-Brabant – 24 juni 2009, vlindernet.nl

^[3] Van Bakel, P.J.T., Van Walsum, P.E.V., Groendendijk

^[4] voortoets projectplan HOWABO, Waterschap Aa en Maas, 3-01-2011, definitief rapport

^[5] Waterschap Aa en Maas, www.aaenmaas.nl, 6-12-2014, (Albert Vrielink: projectleider)